

EDINOST

Glasilno slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V ediciji je moč.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Terrentis, »Neva tiskarna«.

Val dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terrentis« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Pomoč kmetu.

Kmečki stan očevidno propada. Steber Avstrije se maje in poslopje leti na kup. Podpreti ga je treba, ne le v naš interes, temuč še mnogo več v interes Avstrije same. Naša Avstrija je eminentno kmetijska država, te resnice ne pripoznavamo le mi od »Edinosti«, temuč vsi statistiki brez izjeme, bodi si domači, ali inostrani.

Previdni smo bili ob svojem času, ter izustili pomenljiva slova glede Taaffejevega ministerstva, da ima ono trdno voljo pomagati in pripomoči vsem stanovom naše ljube Avstrije, osobito pa propadajočemu kmetijstvu. Babelska zmešnjava, ostalina »Verfassungstreuerjev« je nekoliko časa zavirala poti delovanju ministra Taaffeja, bilo mu je najprej očediti zanemarjeni Augijev hlev, in za tem še le nastopiti pravo pot vspešnega zakonodajstva na korist vsem narodom in stanom mnogojezične Avstrije. O tem, kar smo nekoč govorili in pisali, zgodilo se je do pičice — čeprav ne v pravem času — saj došla pomoč in ob 11. uri nekoliko izda. Leta 1883. dne 21. oktobra, v št. 58. našega časopisa smo pisali, da sedanja vlada si nekda ozbiljno prizadeva, da to za Avstrijo najvažnejše prašanje popolnoma reši, t. j. prašanje, kako pomagati našemu kmetu, na dnevni red pripravi in predloži poslancem v držanozborski sešiji. Mislilo se je, da se bode uže pri prvi sešiji istega leta to obravnavalo in pretresalo, — ali vmes so stopile druge mimogrede vsaj navidezno važ-

neje točke, ki so to za nekoliko časa porinole v kot — rekali so kasneje politikarji in drugi. Ali to ni bilo tako, vlada je skupljala in nabirala neobhodno potrebitih podatkov, in drugih materijalij, zasliševala o tem merodajne može, ter tako si napravila bogat in raznoličen elaborat, kojega predloži še v tem zasedanju državnemu zboru, namreč postavo radi kmečkih domov. Da pa bode zakon kolikor možno popolen, treba je poznati uzroke, ki so ga prisilili izdati.

Da naš kmet propada, navaja se mnogo uzrokov, a najglavnej bi bili ti: 1. zemljiški davki so previsoki. 2. Posestva so preobložena z dolgovi, s previsokimi obrestmi, kojih kmet ne more zmagovati. 3. Posestva so pusta, postala so prodavljiva in odstopljiva, kar je velika napaka. 4. Roditelji priznavajo vsem svojim otrokom enake, ali pa prevelike parte, ali deleže. 5. Pomanjkanje kmetijskega poduka na naših ljudskih šolah. 6. Zemljišče je izročeno kapitalu, slabemu novemu gospodu, in ker je kmet sam ubog — ne more naprej, ako se ne zateče k oderuhom. 7. Prava morala, skromnost, čednostno življenje, štedljivost in druge kreposti zapuščajo kmečki dom ter dajejo prostor slabim razvadam, ki tirajo našega kmeta na pot pogube in nekda njega lepo posestvo na boben.

Zavoljo gori navedenih jasnih uzrokov je prišla v hišo beda in pomanjkanje, dolgovi in prepiri in družega brezmejnega zla v izobilji; na tisoče kmetij se je na dražbi prodalo in dotični lastniki so morali s trebuhom za kruhom. Res, več let za-

poredoma smo imeli slabe letine, kmet, ako je hotel izhajati, moral je vzeti denarja na posodo in od tega plačevati visoke obresti — ali slabe letine so bile in bodo, ljudje so posojevali in bodo, enako so trpeli in delali naši dedje in pradedje, ali vendar niso propali in so pustili dom in posestvo sinovom — a zakaj tako? — Odgovor je lahek: Bili so dobri, skromni, varčni gospodarji. To so bili naši stari, a mi smo suknja na robe. Hromemu je treba dati palico v roke, da ne pade; slaboumnemu oskrbnika; zapravljivemu očetu nadzorovatelja itd., vse to določa zakon, in tako se godi. A našemu kmetu, kako pomoči? On je hrom, slaboumen, zapravljiv, tako stanje ne sme dalje trajati in zakon more i njemu na pomoč priskočiti. On ga mora vzeti v svojo zaščito, obrano. Ali pustimo besedovanje na strani! Najhujši udarec našim kmetijam je bil ta, da po zakonu od l. 1868. smejo se te razkosavati, odstopiti itd., kolikor mu ljubo in drago; pred tem letom so bile kmetije z gruntom vpisane v katastru, in pri njej je moral ostati, skoro nedotakljiv — brez dovoljenja gosposke se ni smel prodati, prodal se je le tačas, ko se je skazalo, da ni neobhodno potreben, da kmetija tudi brez njega lahko izhaja.

Takova naredba upnikom ni bila ugodna, vedeli so, če posojajo, in potem če dotična kmetija pride na boben, da si morajo celo obdržati — in po parcelah bi je ne smeli prodajati. Še druga dobrota je bila za kmete, da so se »partii« in deleži

imeli naložiti le po pravi vrednosti dotičnega zemljišča in ne nad zneskom gruntnega davka. Dandenes pa novi nastopnik, prvi sin navadno, da plača vse »partie« in deleže, mora si denar izposoditi, a na tolike obresti, da se ne more več iz dolgov izkopati.

Prodavanje in razkosavanje kmetije je prouzročilo, da je tam, kjer je bil prej jeden sam gospodar, nastalo jih zdaj 10 in še več, in nijeden od teh ne more dandenes pošteno živiti svoje rodovine. Ako bi se še nadalje tako ravnalo, v malo letih bi ne bilo nijedne proste kmetije več, kajti vse bi bilo le raztrgano in razkosano — in iz nekdanjih kmetov bi dobili ubogih bajtarjev. In to bi bila ogromna škoda za Avstrijo sploh. To je ministerstvo sprevidelo in spoznalo, da tako dalje ne more iti — nujna potreba je, da se kmečkemu stanu na pomoč priskoči, da se ohrani in da zabrani nadaljno razkosavanje zemljišč.

V drugih deželah so to uže zdavna sprevideli in proti razkosovanju kmetij so sklenoli modrih zakonov. Da, celó v Ameriki imajo postavo, po kateri se lastniku ali njegovej udovi kmetija ne sme prodati. S to naredbo, katero smemo jako modro imenovati, zaprečili so se dolgovi na hipoteke, ki uničujejo kmeta in ga spravljajo na beraško palico, kajti zemljišča radi slabih letin, napačnega obdelovanja, in če kaj vržejo, radi prevelike konkurencije na naših trgovih, ne donajajo toliko, da bi zadolženi kmet mogel odstotke plačevati. Pri nas se tudi misli na takove naredbe, in jedna

Podlistek.

Kakšne jezikoslovne spise naj objavlja Matica Slovenska?

(Konec.)

Zdaj pa utegne kdo vprašati: kako se more slovansko razumnštvo, kateremu so namenjene knjige Maticine, primerjati shodu filologov? Slovansko razumnštvo v svojej celoti gotovo ne; pa listi del slovanskih razumnikov, ki se z jezikoslovjem peča, vsaj tudi eden, da-si majhen del drugih ukaželnih, ki bi se vsaj za najvažnejše literarne zadeve drugih narodov zanimali.

Predlagal bi, da se tista tretjina; ki bi bila odmerjena jezikoslovnim spisom, odpre tudi drugim filologijam, ne samo slovenskej. Glavne vodilo bi naj bilo za omenjeni oddelek Letopisa, da se priobčujuje spisi tikajoči se 1) slovenske, 2) klasično-romanske, 3) orientalske filologije. Ne trdim, da bi se moralo vsako leto strogo po tem nazoru ravnati, kajti bilo bi to odvisno od člankov, ki bi se poslali Matici.

Kar se novega pododdelka tiče, slovenske filologije, moram reči, da je za to stroko še drugih listov na razpolaganje, v »Zonu« in »Kresu« se te reči tudi lahko razpravljajo. Posebno koreniti in obširni spisi sodijo v Letopis, taki spisi,

kateri bi tudi pri slovanskih bratih našli priznanja. V kolikor morem poljsko in slovensko slovstvo primerjati, nahajam to sličnost, da se Poljaki silno radi s zgodovino pešajo, kakor Slovenci se slovensko filologijo. Mislilo ali pričakovalo bi se, da se bodo Poljaki med svetovno znanimi zgodovinarji odlikovali, kar pa nikakor ni res. Bartošević v svojej poljskej literarne zgodovini se sam nekako roga tej historijomaniji. Letopis ne sme biti o tolikaj meri dostopen slovenskej filologiji samej.

Kar se družega oddelka tiče, omeniti je, da se v Slovincih k ljubi lepemu številu klasičnih filologov primeroma na tem polju jako malo dela. Res je, da se spisujejo slovnice in slovarji, kar je prepotrebno, če hočemo imeti kedaj šole osnovane na edino pametnej podlogi; to so pa praktična dela in ne znanstvena. Čehi so si osnovali svoje »Filologičke Listy«, kjer se filologija iz znanstvenega obzira obdeluje. Jako koristno bo za naše razmere, ako moremo, zahtevajoč slovenske srednje šole, kazati na znanstvena gibanja.

Res je, da se mora slovenski dijak silno bojevati, da pririje srednje in više šole, da uže nekako upehan prisopiha do državne službe in da se mu takrat ne ljubi več njegovati modrice več nego je za vsakdanjo rabo neizogibno potrebno. Ker pa je Slovenec »prebrisane glave«, pač vendar bi le bilo mogoče pri potrebnej vstrajnosti, da se nam vzgoji klasičen filolog, čegar ime bi bilo poznato čez meje naše ožje domovine. To bi bilo

narodu na čast in slavo, to bi bilo narodu tudi na korist.

Tudi iz romanske filologije imamo izpitane učitelje, gosp. Turkuš in druge. Kako zanimljivo bi bilo, da bi nam v Letopisu eden teh strokovnjakov o početku in razvitku katerega bodi izmed romanskih jezikov kaj povedal. Italjanščina bi se posebno prilagala.

Odkritosrčno moram reči, da sem se uže čudil, kako je to, da nam izmed naših na bogoslovskih učiliščih delujočih semitistov nihče ni še kaj napisal o semitskih jezikih. Mlad Slovenec, ki na nekem nižje-avstrijskem učilišču predava, povedal mi je, da bi naše razumnštvo gotovo zanimal kratek spis o hebrejskem pesništvu, »kateri bi on ob priliki napisal.« Veselega srca sem pritrtil. Sveto pismo je najstarejši umotvor semitskih jezikov; tedaj bi nam tvarina ne bila tako popolnem tuja. Tudi o arabskem jeziku in pesništvu, o njegovem razvoju in slovstvu bi se dalo marsikaj podučljivega povedati.

Dovolite, da še o svojem predmetu kaj povem. Naravno je, da je jako malo književnikov, ki bi se brigali za staroindijski jezik in za primerjajočo slovnico indoevropskih jezikov. mislim pa, da bi se med narodom, ki šteje 1300000 duš, vsaj nekateri našli, katerim bi ugajala kaka drobtinica umevno populizovana. Mi nemamo vseučilišča, na katerih se taki nauki razkladajo; prav zarad tega bi pa vendar moralo biti mogoče, najti kako pot, po kateri bi Slovenec mogel svoje rojake seznanjevati s to tvarino. Samo kratke

pravljice priobčevati, nezadostuje, da bi se narisala slika teh jezikov; treba je objaviti kratke tekste ali berila.

Tako sem mislil uže leta 1881., ko sem bil v Trstu izdelal tri take komentare, takrat se ve za drugo svrhu; pa vendar sem uže takrat namerjeval, je potem za slovensko občinstvo prirediti. Minolo leto je tukajšnji sanskritist prof. Bühler, sedaj skorej brez ugovora najimnitnejši mož te stroke v Evropi in izvrsten praktičen učitelj, mene nagovarjal, naj to tvarino na ta način udomačujem v Slovincih, da kratka berila objavljam, prevedem in razlagam. Jako me veselil, da sem bil uže poprej teh misli.

Če ima kak nadarjen slovenski dijak v viših razredih priložnost, kaj takega čitati in se za stvar zanimati in če je v ugodnem položaju, menim o gmotnem obziru, da se more potem po dovršenih gimnazijalnih studijah takoj samo s tem baviti, lahko se prepeti, da se nam učenjak v tej stroki izredi, ki bo Slovincem dika in slava. Vsaj jaz moram pripoznavati, da sem se vsled Trstenjakovih spisov začel zanimati za te jezike, le to obžalujem, da sem si moral poprej na drug način vsakdanji kruhek priskrbeti, predno sem se mogel poprijeti priljubljenih studij.

Obrni pa zdaj od te idealne strani pozornost na dejansveno narodno korist. Zlobni nasprotniki, na primer v državnem zboru, nam očitajo, da nemamo literature, da se samo knjige za babice in koledarji tiskajo. Če v takem slučaju more državni poslanec pokazati, da je naš

teh bi bila, da se kmetije, na katerih more živeti jedna rodbina, ne smejo razkosati. Takove kmetije se bodo vpisavale v posebno za to napravljeno knjigo in imenovale: »Kmečki dom«. Na »Kmečki dom« se bodo smeli dolgovati vknjiževati, ali to se bode godilo k večjemu do polovice vrednosti, — potem takem i parti in deleži ne smejo presegati polovične vrednosti — rekajo pravdniki. Domesed hode moral skrbeti za odgojo nedoraslih bratov in sester, kar bode lahko, ker bode prost vsakojakih dolgov. Če pa bode slabo gospodaril in zapravljaj, postavi se mu na željo občine varuh; če se pa pride do prodaje kmečkega doma, kar se redko kdaj zgodi; 1. ne bi se smel ta prodati pod polovično vrednostjo in 2. občina sme »Kmečki dom« prevzeti za ženo, oziroma udovo in njene otroke.

Dunajska vlada kmalu predloži dotični zakon državnemu zboru, t. j. postavo radi kmečkih domov. Kedar se to zgodi, smemo upati, da vlada s tem ne priskoči le na pomoč propadajočemu kmečkemu stanu, temveč, napravi mu pravo trdno stalo, na katerem si opomore in postane močan steber naše ljubljene Avstrije in slovenskemu narodu. Konečno še pristavljamo, da ima tudi šola priti na pomoč kmetijstvu, da se na kmetih širi zdravi pouk in prava Kristova morala, da se naš kmet ohrani, da postane pravičen, miren in zmeren, kajti prvi pogoj sreče na kmetih so: zmernost, treznost in bogoljubje; brez te moralne podlage si ne moremo, da celo ne smemo misliti prave sreče na kmetih — kajti v takovih hišah vlada mir, strah božji, sreča in kder se ti nahajajo, tam je blagoslov božji. Državni zakon o »kmečkem domu«, zdrava šola, prava kristijanska morala — so viri, iz katerih poteče sreča našemu kmetu, ter ga povzdignejo iz propadajočega stanu — na ono stališče, ki po pravici mora zasesti. Sedanja vlada pa, ki si tako skrbno prizadeva pripomoči ubogemu kmetu, nas zagotavlja, kako piškava so bila trdila Velikonemcev, ki so hoteli dokazati, da Taaffejeva vlada bo trebala mnogo časa, predno se utrdi in da v tem času ne bode imela prilike se pečati s kmečkimi zadevami. Namerjavali so očrniti vlado na kmetih. Ali naš kmet je z njo.

Ne le, da se je Taaffejeva vlada utrdila, temuč tudi časa je našla, da

predlaga dobre zakone za vse stanove in potrebe, tedaj tudi za kmete — ker tako je ona povsem ovrгла trdenja Velikonemcev, kojih mnenja so ostala le »pia desideria«.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica je v seji 29. februarja mej drugim sprejela zakonski načrt zastran pravnih dejanj plačila nezmožnih dolžnikov, kakor ga je predlagala gosposka zbornica. Sprejel se je tudi načrt zakona zastran vredbe državnih razmer do koroškega zemljiško-odveznega zaloge. Vlada je predložila načrt zastran zgradbe železnice Mostar-Metković. Zgraditi se ima ta železnica na deželne troške in dovoliti se en milijon in sedemstotisoč gld. iz prebitkov deželnih dohodkov. Štajerski poslanec Foregger je interpeliral vlado zastran tiskovnih razmer v Celji. — Gosposka zbornica pa je ta dan sprejela francosko trgovinsko pogodbo in dogovor mej Avstrijo in Švico zastran dovolitve uboštevne pravice.

Proračunski odsek je v seji 1 t. m. potrdil generalno poročilo grofa Clam o finančnem zakonu. Ker je grof Clam poudarjal, da bi kazalo promeniti upravno leto, odgoril je finančni minister, da se s to stvarjo uže ozbiljno peča in dogovarja z drugimi ministerstvi. Zastran delovanja štedilne komisije je omenil grof Clam, da se dela bližajo koncu. Zdaj še ni na času naznaniti, koliko se prištedi, vendar konstatira, da skupni predlogi podadé lepo vsoto. Po finančnem zakonu znaša primanjkljaj 40-7 milijonov gold., ki se bo moral pokriti po posebnem zakonu.

Obrtniški odsek je dospel v svojem posvetovanju do 82. paragrafa šestega poglavja ter sprejel poslance Bilinskega resolucijo po kateri se vladi naroča, naj predloži zakon, po katerem bodo delalske knjižice koleka proste.

Na Dunaji anarhisti še niso ugnani; 28. februarja je prišla policija znanega anarhista Kammerja, ki je leta 1882 mej kazensko preiskavo pobegnol v Švico, pa se zopet vrnil. Pri zasadenju se je budo branil, dva stražnika in enega policijskega opravnika z revolverjem ranil. Našli so pri njem razen revolverja tudi ostnato pilo in v njegovem stanovanju z dinamitom napolnjeno pušico s zažigalico.

V Budimpešti so 1. t. m. zaprli urednika lista za delalce »der Radicale«, Armina Prager. Pri preiskovanju v njegovem stanovanju so našli vrednostne papirje, ki so bili pri razbojstvu v Eisertovej menjalnici poropani; tako so poročali iz začetka časniki, potem pa to preklicali s pristavkom, da so dobili sežgana pisma.

Yanguas izdal prvo sanskrito knjigo na Španskem pod naslovom: Ensayo de una traducción literal de los episodios indios: la muerte de Jachnadatta, y la elección de esposo de Draupadi, Granada 1861. je A. Weber v Lit. Centralblatt p. 276 pisal: »Also auch Spanien ist jetzt für das Sanscrit aufgeschlossen! Nachdem Italien schon lange durch Gorresio tüchtig mitgearbeitet und in den letzten Jahren mehrere frische Kräfte daselbst sich dem Sanscrit gewidmet hatten, ist es höchst erfreulich zu sehen, dass man nunmehr auch auf der pyrenäischen Halbinsel dem Studium desselben sich zuzuwenden beginnt.«

Pa utegne kdo reči: Mi nismo ne Poljaki ne Čehi, ne Rusi ne Španjolci. Res je to; jaz pa tudi ne zahtevam bog ve kaj, nego prav skromno stvar, ki se tudi pri pičljivi dobrotnosti in razumnosti da dovršiti.

Pa ne le v učeni Evropi nam koristijo taki spisi; Letopis se more uredništvom strokovnjaških listov celo v Ameriko in Indijo poslati, da se razvidi, da ne pošiljamo samo misijonarjev v Ameriko, temuč tudi učene knjige. In če se v strokovnjaških listih, ki vsahajajo v »lepej indijskej deželi«, naznani, da tudi Slovenci, Indov krvni bratje, Indov najmanjši sorodnik, obračajo pozornost na svojega brata, ki šteje 200 milijonov duš, mislite, da bo nam to na škodo? Nikakor ne.

Kako se ponašajo Nemci, če se morejo s čim pobahati pred svetom. »Dieser so schlicht auftretende Mann (Dietz) übte auch und übt noch ferner einen zauber-

V Budimpešti se socialisti tudi močno gibljejo; vsako saboto napravijo v neke krčmi »veseli večer«. Zadnjo saboto je bil v krčmi tudi preoblečeni policijski opravnik Toth; ko pa so ga proti polnoči spoznali, vrgli so mu vrč piva v obraz, podrligana tla neusmiljeno pretepli, potem pa na ulice vrgli. Ko je prišla policijska straža, bila je krčma uže prazna.

Vnanje dežele.

Papežu so 2. t. m., o obletnici njegovega kronanja in rojstva, čestitali vsi kardinali in prelati. — Kardinal Ledobovski je bil imenovan za tajnika o prošnjah.

Papež je odgovoril na čestitko, katero so mu poslali kardinali in prelati prigodom šeste obletnice njegovega kronanja. V tem odgovoru se zahvaljuje za čestitko; a on govori tudi o zaprekah, katere dela katoliške cerkvi italijanska vlada; omenja posebno razsodbo o propagandi, po kateri razsodbi je propaganda odvisna od italijanske vlade, čeprav bi nje premoženje moralo biti nedotakljivo, ker so ga darovali papeži in katoliški svet za spreobrnitev nevercev vsega sveta. Papež je protestiral zoper omenjeno razsodbo, ker žali svobodo propagande in svobodo i neodvisnost papeža o izvrševanju njegove apostolske oblasti. Sveti oče opozarja tedaj katoliški svet na to novo razžaljenje; dalje pravi, da bo po svojej moči skrbel za upravo propagande ter je prepričan, da ga bo katoliški svet vedno o tem podpiral.

Italijansko ministerstvo je v poslanski zbornici dne 28. m. m. dobilo nezaupnico pri glasovanju o zadevah višjega poduka. Vslad tega je naučni minister napovedal svoj odstop, a ministerski svet odstopa ni hotel sprejeti, ker je ministerstvo v vseh zadevah solidarno. Kaj ministerstvo sklene, to še ni znano.

Iz Berlina se poroča, da je pri obedu, kateri je priredil grof Saburov, slavnoznan general Gurko napil nemške armadi, nemški general Böhm pa ruskej armadi. Veliki knez Mihael je iz Berlina odpotoval v Stuttgart, drugi čestilci pa v Peterburg.

Rusija je s pridobitvijo Merva dobila prevlado v srednji Aziji in ključ do Indije, ker Merv je srce srednje Azije, iz njega drži osem trgovinskih in vojaških cest na vse vetrove in uže Napoleon I. je spoznal, da se Indija more Angležem vzeti le iz Merva. Ni tedaj čudo, da je Angleže propal strah in da so v parlamentu interpellirali vlado o tej zadevi. Tudi ni mogoče dvomiti, da Rusija v Mervi napravi veličanske vojaške zaloge z veliko posadko, ki bo v strahu držala vse sosednje države.

V angleški poslanski zbornici je 29. februarja izjavil generalni poštni vodja, da upa, da se v malo dneh sklene z Avstrijo pogodba zastran vzajemnih poštinih nakaznic. — Isti dan je predložil zbornici Gladstone načrt zakona, po katerem

haft völkereinfluss aus, das ist es was Dietz' Namen nicht nur eine fachwissenschaftliche sondern zugleich auch eine hohe nationale Bedeutung verleih. Mit in erster Linie ist es ihm zu danken, wenn die deutsche Wissenschaft auch schon vor 1870 im Auslande in hohem Ansehen stand. Erinnerungsworte an Friedrich Dietz, von Stengel, Marburg 1883. pag. 49.

Da se ta narodna korist znanstvenega delovanja razume, treba je nekaj več sveta poznati, nego se ga z ljubljanskega grada vidi, treba je imeti dobrohotnost do vseh slovenskih rojakov, ne samo do svojih najbližjih sosedov.

Konečno imam še to omeniti. V prihodnjem letu bo prvokrat v Avstriji zboroval orientalski shod in sicer sedmi. V vseh glavnih mestih tistih držav, kder se njegujejo jutrovi jeziki, obhajali so se uže taki shodi, zadnji je bil v Leyden. Udeleženci takih zborovanj se dele po svojih strokah v več skupin, mej katerimi odlično mesto zavzima indoevropska.

Prvo sanskrito slovnico je napisal avstrijski Slovan Vezdin leta 1790. Lepo je od tega časa racvetla indijska filologija; na vseh nemških vseučilišnih predavajo profesorji to vednost, tu pa tam se še nahaja celo po več učnih močij. Kakor pa v tem trenutku v Avstriji reči stoji, nobeno slovansko avstrijsko vseučilišče ne bo moglo poslati sanskritista na zbor, ker ga nema, mi slovenski reveži seveda najmanj, ker nemamo niti akademije niti

naj se enaka volilna pravica po vsej Velikej Britaniji uvede, s tem bi volilno pravico pridobilo okoli dva milijona prebivalcev.

Na kolodvoru v Paddingtonu so 29. februarja zopet našli peklenko mašino, v kateri je bilo 20 funtov dinamita. — V nekej hiši v Londonu pa so našli veliko dinamita in zaprli tri osebe, ki so neki hoteli sodniško palačo razrušiti; drugo peklenko mašino pa so našli na kolodvoru v Ludgate-Hill. Vsi ti grozni uničevalni stroji so iz Amerike, zato je angleška vlada sklenola, obrniti se prijateljsko na vlado severnih zedinjenih držav, naj vpliva na ameriške državljane, ki delajo zarote, da se z dinamitom na Angleškem moré ljudje in lastnina uničuje.

Iz Kahire se poroča v »Pol. Correspondenz« da je 29. februarja iz Kartuma dospel telegram, da Gordonova proklamacija ni imela nobenega vspeha, in da Kartum pade v roke sovražniku, ako bodo tepeni vojaki, ki so bili 28. februarja poslani proti sovražniku; enaka vest je dospelata tudi iz Londona. — General Graham je poslal vodji sovražnikov poslanico, v kateri mu priporoča, naj razpusti upornike, če ne, vzdigne se 1. marcija angleška vojska zoper njega. — Iz Suakima se oficijelno poroča, da je v Suakim nek domač človek prinesel poročilo, da je bil 29. februarja ves dan boj; sovražniki so se hrabro bili, a bili so povsod odtirani; Angleži imajo 10 mrtvih in 40 ranjenih; sovražnik pa je zgubil 1000 mož. — Ta vest pa se malo ujema s poročilom generala Grahama od 1. marcija angleški vladi, v katerem poročilo pravi, da se 1. marcija ni mogel vzdignoti zoper sovražnika, ker je zadel naovire, da se pa 2. marcija sovražniku naproti pomakne.

General Graham je 2. t. m. iz Suakima poročil angleški vladi, da je angleška vojska pri Eltebu zmagala sovražnika, ki je imel 10.000 mož. Zgubo ima sovražnik veliko, 900 mrtvih so našli v utrdbah. Angleži imajo 28 mrtvih, 192 ranjenih in dveh vojakov manjka. Mej teško ranjenimi je tudi Baker paša. Angležem je padlo 7 kanonov v roke. — General Graham je poslal poveljniku v Tokar pismo, da se mora Tokar 2. t. m. Angležem udati.

Tokar se je 2. t. m. generalu Grahmu brez boja udal. Posadka, ki je bila v njem, sprejela je pogoje Grahamove, ki je z vsemi svojimi vojniki zasedel Tokar. Uporniki so se umaknoli v gore.

Dopisi.

Izpod Volnika, 21. febr.

Ves božji svet mrgoli raznih homatij, anas Kraševcemalo brigajo, le Wurmbrandov predlog je bil namnekako na srcu, ker nas je hotel po lisičje stlačiti v jezični koš;

univerze, pa vsaj kak članek se lahko natisne in pošlje predsedništvu dotičnega shoda, da pokažemo, da smo vsaj začeli tudi mi se za to znanost brigati.

Vslad tega povoda pošlem prihodnje leto še enkrat svoj spis »Slovenskej Matice«, da ga natisne v Letopisu, da nas ta članek zastopa v zboru učenjakov. Upam pa, da bo z ozirom na to reprezentanco slovenskega imena v avstrijskem cesarstvu, ker uže jutrovi pridejo k nam, prav slovensko mnenje zahtevalo, naj se spis sprejme. Popolnoma sem prepričan, da bodo rodoljubni družabniki Matičini, glede na rodoljuben smoter zadovoljni z spisom; kajti mi smo svojeje časti pred svetom tudi nekaj dolžni.

Na Dunaju 2. februarja.

Prof. dr. K. Glaser.

Opomba. Prav zdaj čitam v Svetozoru šte. 9, da je v nekem časniku (ne Časopis Muzeum) profesor romanske filologije na praškem vseučilišču, gosp. dr. Jarnik objavil albanske tekste, preložil jih in razložil. Svetozor hvali tak način poučevanja, da se tudi laiki morejo kolikor toliko seznaniti s temi inače nepristopnimi rečmi.

Albanski teksti pa se z staroindijskimi in staroeranskimi glede važnosti nikakor ne morejo meriti.

jezik tako izomikan, da moremo celo o takih predmetih pisati, ki se na vseučiliščih učé, da se v našem malem narodu tudi tvarina razpravlja, za katere imajo veliki narodi vseučiliščne stolice, po tem bo Letopis, v katerem bi le skromen kotiček bil odmerjen tacemu spisku, glasneje in vspešneje govoril za nas, nego državni poslanec, ki se spušča tam v nemško filologijo, katere ne razume.

Pa stopajmo še dalje. Le tisti Slovenec, ki je ali v osobnej ali v pismenej dotiki z učenjaki drugih narodnosti, more presoditi, kako koristno je ugledu našega naroda pri drugih narodih, če moremo pokazati, da smo mi tudi vsaj začeli se udeleževati mednarodnega učenjaškega delovanja.

Društvo »Deutsche Morgenländische Gesellschaft«, ki ima po vsem svetu blizu 1100 ulov, izdaje vsako leto »Wissenschaftlichen Bericht«, kjer so zabilježene vse razprave, pisane v raznih kulturnih jezikih, ki so v kakej razmeri z jutrovimi jeziki. V letošnjem zvezku je tam zapisan poljski prevod Gulistana, kateri je izdelal Otwinowski (Wissensch. Ber. p. 52) dalje ruska knjiga: Mingrelske study. Mingrelske teksty s prevodom i objasnieniami; dalje deski prevodi hañžanskega Divana pod naslovom: Háfiz z divanu. Přeložil J. B. Košut a J. Vrchlický. Poznámkami opatřil Dvořák. V Praze 1881. Mislite, da bi bilo narodu slovenskemu na škodo, ko bi se tam tudi omenil naš slovenski jezik? Nikakor ne.

Ko je Španjolec Leopoldo de Eguilaz

a ker se mu ni posrečilo, srčni smo, da se ne bojimo tudi afrikanke bječe — Mahdija.

Ker pa me ne mika pretresovati, kakor tudi ne pohojevati po daljnem svetu, še manj pa onkraj morja, zato sem se namenil o našeni domačem ognjišču spregovoriti, osobito o kmetijskem pouku. Minister poljedelstva si na vse mogoče načine prizadeva, zboljšati stanje kmetovalcev na primorskih obalah. Uže precejšnja svota se je potrosila za pogozdovanje Krasa, nasaditev šilovcev, katero obeta malo koristi, a veliko koristi gozdna postava s tem, da zabranjuje neusmiljenej sekiri i pikonu v gozdna zemljišča.

On tudi skrbi, da se vzdržujejo kmetijske šole, kder se mladeniči praktično vadijo kmetijstva, in pošilja strokovnjaške potovalne učitelje kmetijstva po deželi učiti nevedne kmetovalce.

Z veseljem pozdravljamo vest imenovanja g. E. Kramar-ja potovalnim učiteljem kmetijstva slovenskih občin na Primorskem, toliko več, ker hode znal poučevati v našini. Važna i težavna naloga čaka g. učitelja na preobširnem kmetijskem polju. Ako se ozbiljno pretuhta število slovenskih občin na Primorskem, nehoté je pomilovati g. učitelja i občine, kajti g. učitelj hode mogel se veliko truditi, da spozna svojstvo — a občine bodo morale nad leto čakati, prej ko hode mogel g. učitelj deliti poduk.

Bati se je, da hode našemu kmetu s tem malo pomagano. Vendar bi bilo mogoče, kder je šola i učitelj, pogostoma na lahkejši i prostejši način poučevati kmetijstvo. Učiteljev naloga je, vsestransko izobraževati šolsko mladino, kar se tudi oni vestno trudijo, ter mnogi od njih poučevajo šolsko dečo tudi kmetijstva. Smoter vsega poučevanja pa je nepopoln, ako se šoli odrasli ljud prepusti njega osodi. — Kakor duhovniki poučevajo svoje verne ves čas življenja za dušno zveličanje, tako bi morali učitelji poučevati za telesno blagost svoje občinarje, ker učitelj poznajo potrebe i napake svojih vaščanov, veliko lahko upliva na moralo i umno obdelovanje kmetijstva.

V poučevanje odraslih mladeničev i mož se snujejo v mestih i trgih čitalnice i razna društva; a v občinah bi se morala osnovati prepotrebnna kmetijska društva. Tako društva bi se morala mesečno shajati v šolah, kder bi učitelji zbrane poučevali o kmetijstvu i raznih drugih vedah. Utegnolo bi se oporekati, da niso vsi učitelji veči poučevanja kmetijstva. Temu je pa na lahek način kolikor toliko pomoči. Visoki deželni odbor naj bi preiskrbel, da bi učitelji brezplačno dobivali »Gospodarski list«, kateri bi se ponašal še izvrstnim gradivom kmetijskega pouka. Učitelji bi iz tega lista i največe knjige prirode napravljali mesečne referate, ozirove se na krajne razmere i pomanjkljivosti umnega obdelovanja kmetijstva. Tvarina bi se preostajala, kajti ko bi se gospodarske zadeve vsega meseca pretresle, seznanjali bi se z raznimi drugimi sporodili, časnikarstvom i poučevali prilično petja. To bi bila prava kmetijska čitalnica za pouk, a ne zabavo. Takih čitalnic potrebuje naš kmet, in menim, da bi jih pridno obiskoval, ker to svedočijo čitalnice v Č. i B., katere obravnavajo kmetijske zadeve in so prav dobro obiskovane. Na ta način bi postala vsaka šola podružnica goriške kmetijske šole i glasilo gospodarjev. — Ta pot bi bil najkrajši, ki bi delil našemu kmetu pouk.

Ako ne bi bil po vsem strokovnjaški, da bi se le največi pogreški umnega kmetijstva, koji se nahajajo v občinah, odstranili brez strojev i posebnih eksperimentov, zabilježiti bi se mogel uže povoljen napredek.

Naš kmet je preobčuten, ter ne more vztrpeti, da bi se učenjaška tvarina, posebno ako je neizpeljiva, predavala, ker s tem zgubi veselje do poduka. Evo dokaz: Bil sem pred leti pri kmetijskem pouku v D. . . . na Krasu, kder je gosp. učitelj poučeval o živinoreji i travnikih, in mej drugim navel: »Travnike je treba z brano prevlačevati, da se zatere škodljivi mah.« To ni bilo kmetovalcem po volji. Sodbo lahko sklene vsak Kraševac.

Nečem o tem zavirati poti, kakor tudi ne poučevati našega bodočega potnega učitelja kmetijstva, temveč mu želim slijan uspeh i vsestransko hvaležnost primorskega občinstva.

Prepotreben je potovalen učitelj kmetijstva na Primorskem, da bi tu i tam poučeval i po omenjeni sistemi utemeljeni kmetijski poduk nadzoroval i pospeševal.

Vanderček.

Iz Materijske občine, na pepelnico.
Uredništvo »Slov. Naroda« prosimo, naj bi nam vsaj ono povedalo, ker mu je po besedah našega »vodje« znano —, koliko je storil vsak izmej naših »veljavnih mož« na braniku naše narodnosti. Potrudil sem se poizvedeti slavnna dela naših »veljakova« na braniku naše narodnosti in ako bi hotel to navesti, kar sem o njih delovanju na narodnem polju zvedel, moral bi ponavljati baš ono, kar sem uže navedel v prejšnjih svojih dopisih.

Da naš »vodja veljavnih mož«, kot agent laške hipotekarne banke v Poreču, največ povzrokuje, da se žiri v našem okraji laški kapital in ž njim odvisnost našega naroda, pa laški upli; ali je morda tako in jednako delovanje v narodno korist, ali se na tak način tudi stoji »na braniku naše narodnosti«? — Koliko sploh »zakotni pisarji« pišejo, kar jim »vest, pamet in srce veleava«, popisano je bilo nedavno v dolgih dopisih »z Notranjskega« baš v »Slov. Narodu«, in nam je vsem znano.

Ljudje tudi govore, da »velika biša« ni mati samo družih mlajših okolo nje stoječih, ampak še česa družega. O tem bi pa utegnol povedati pri prejš dejanskej potrebi, ko se »duhovi« pomirijo.

Domače in razne vesti.

Cesarjev dar. Presviti cesar je podaril 1000 gl. iz svoje blagajne, da se popravi znamenita cerkev v Gospej sveti. *)

Visoki dar. Nadvojvoda Rudolf je podaril 200 gl. odboru za pospeševanje dr. Holubovega preiskovanja Afrike. Dr. Holub je Slovan. Čeb, ki s ženo pohaja osrednjo Afriko, ter strmečemu svetu odkriva še do sedaj neznane kraje, ljudstva, bogastva itd. Ta potovalni učenjak se je zelo uslužil ne le vediti, temuč tudi mejnarodnemu obširu, kakor trgovini, trgoviniskim naselbinam in konsularnim postajam. Njegovo podjetje zaslučuje velike podpore, ker on širi ime in slavo Avstrije po velikanskih pokrajinah osrednje, tropične Afrike.

Udom del. podp. društva. Odbor naznanja vsem udom, da se letni računi s poročilom vred nahajajo v društvenem uradu; uprav tam se nahajajo tudi glasovnice za občni zbor in izkaznice, po katere je treba priti vsakemu, kder se hode vdeležiti zhora.

Dar društvu »Edinost«. Kastavski rodoljubi so darovali našemu pol. društvu gl. 20.—, za kar jim predsedništvo izreka presrečno hvalo.

Imenovanje. Cesar je imenoval V. Räcke-ja, predsednika prvega veteranskega društva za Trst in okolico, stotnikom c. k. vojske.

Maša zadušnica. V saboto ob 10. je bila maša zadušnica, katero je opravil monsignor škof Dr. Glavina v cerkvi sv. Justa, za zamrlega cesarja Franca I. Tej so prisostvovali civilne i vojaške oblasti, društva in odbori. Tudi družega ljudstva je mnogo bilo.

Umrl je v Trstu 54. letni c. k. finančni tajnik Henrik Bancalari. Spreveda, ki je bil v ponedeljek, vdeležilo se je mnogo visokin c. k. fin. dostojanstvenikov in druge gospode. Rajniki je bil rodom južni Štajerec.

Duhovska sprememba. Č. g. Sebastijan Marchio dosedanji pomočnik pri sostolnici v Kopru, imenovan je korralnim kuratom kolegijalne kapitlja v Piranu.

Kitajski poverjenik v Trstu. Li-Fong-Pao z soprogo Li-Fu-Tjen, kitajski poslanec pri berlinskem in beškem dvoru, pride za nekoliko časa k nam, da bo študiral organizacijo tuk. Lloydja in potem poročil kitajskej vladi o tej zadevi, in da eventualno sklene boljše trgovinske zveze mej Trstom in Kino. Oj tu pojde v Pulj in mogoče tudi na Reko.

Magistratovi in naši opomni izdajo toliko, kolikor piškov orehi. Nedavno smo bili pri sv. Ivanu na Vrdeji. Zapazili smo več stvari, koje nam ne ugajajo — in mej temi i to, da se naši opomni, oziroma magistratovi jako malo oti celo nič ne poštujejo. Opominjali smo, naj se naši kmetovalci požure raz sadnega drevja odstraniti gosenično zalego, ki se nahaja v mešičkih, katerih nekatera drevesa kar mrgole, da se očesu zde od daleč, kakor bi bila v popolnem cvetju. Malomarnost je velika krivda, koja mnogo stane na leto. Ko se golazen razstepe na vse strani, pokončavanje ni več tako uspešno, kakor v času, ko se ta še v mešičkih nahaja. — To stvar nujno priporočamo ondukajšnjemu vrlému učiteljstvu, da to v šoli sproži, ter razloži učen-

*) Starodavna cerkev »Gospasveta« — Maria Saal — stoji poldrugo uro hoda za Celovcem na severnej strani. Tu je stolnica sv. škof Modest, ki je v VIII. stoletju iz Solnograda prišel oznanjvat in širiti sveto krščansko vero in omiko. »Gospasveta« je od starih časov sloveča božja pot, kamor romajo katoličani iz vseh krajev, osobito pa iz slovenskih, ta cerkev spada mej najlepše božje hramove na Korškem. Sedanji Gospevetski dekan je našel v Vrbejvasi (Arndorf) podružnični Gospevetske župe, (gordni žrtvenik (oltar), po sodbi gosp. podobarja Veiter-ja se malokde tak oltar nahaja. Omenjeni oltar se popravi in prenese v gotično Gospevetsko cerkev. Mi iz srca želimo, da se ta cerkev »monumentum gloriae, actionum negotiorumque Carantanorum ac Vindelicorum gentium« popravi, olepša in obrani našim potomcem »usque ad consumationem saeculorum«.

cem škodo, ki jo ta golazen napravi, ako se ne zatere o pravem času, in te opomni na to, da svoje roditelje kmetovalce zdrame iz malomarnega spanja. Požurite se! in poslušnite besedam človeka, ki vam želi vse dobro.

Premene pri učiteljstvu. G. Fr. Delkot, učit. kandidat v Lokvi, imenovan je supletom, na mesto bolnega učitelja J. Petriča, na Vatovlje. G. Protoslav Koršič, prov. učitelj na četvorozrednici v Komnu, prestavljen je kot začasni učitelj na enorazrednico v Šijak. Na njegovo mesto je imenovan g. Vekoslav Luznik, prov. podučitelj na dvorazrednici v Križu; za Križ je pa imenovan J. Mlekuž iz Bolea.

Tržaške novosti. — Samomor. V soboto predpoludne se je obesil v svoje krčmi v »Androna deli« Olto, 39 letni krčmar Štefan Babič iz Muča v Dalmaciji. Pravi, da so domači prepri pritrali navadno veselega moža do obupanja. Truplo nesrečnika je prepeljal Zimolo v mrtv. šnico pri sv. Justu.

Bil je skrajni čas. Magistratni tehnični urad je dobil 1380 gl., da napravi tlak na toliko potrebem trgu »stare šranje«.

Nesreče. V nedelo zjutraj so našli v vodnjaku hš. št. 3. v pri Sv. Mar. Magd. Gorenjej, utonjenega 56 letnega Jožefa Radico, kurčaja v plinarji. V petek zjutraj je odšel na delo, in kakor se sodi, vrnil se je na dom v saboto za rana, ker pa je bil glavni vhod na dvorišče zaklenjen, zleze čez zid, poleg katerega je volnjak. Ko je hotel raz zida skočiti, spodrsne se in pade v vodnjak, v katerem ga je čakala smrt. — Truplo so prepeljali k sv. Justu. — Lloydov težak St. Giacomini je v ponedeljek delal na molu »S. Carlos, in približavši se jednemu v voz vpreženemu konju, udari ga ta s kopitom tako močno v prsi, da mu zlomi jedno rebro.

Hoče umreti. (Nulla dies sine linea). V saboto je zginol od doma nek gospod, bivajoč v bližini velike kasarne. Pred odhodom je dejal necemu pohišniku, da se več ne vrne, in ker je sit življenja, da hoče umreti. Gospoda res ni domov od sobote, niti se ne ve, kde je, in kam je zašel. — Misli se, da se je sam usmrtil. Ko zmanjka vere, zmanjka vsega — in človeško srce postane prazno — od nevere do obupa ni mera, s katero bi mogli premeriti ono neznanatno oddalje.

Izgređi težakov. V saboto v jutro so bili nemiri nastali mej težaki na molu III. v novej luki. Pravili so si *debele* in tudi kleli vines, osobito Lloydovi težaki — hočem povedati, nastal je bil prepri mej železničnimi in Lloydovimi težaki, ker ti zadnji se niso hoteli ognoti prvim, kateri so uprav železnični voz dalje porivali. Tudi pretepalji so se, a tej nekrvavej bitki je storila konec močna četa straž, ki je vročekrvne težake zopet spravila in pomirila.

Porod v veži. V nedelo zjutraj je prišla v mesto kmetica Marija Komar iz Doline. Na ulici »del Tintore« nagloma zbledi, a še toliko moči je imela, da pohiti v vežo bližnje hiše, kder porodi brhkega fantiča. Nek javni stražar veli v kočiji odpeljati v bolnišnico mater in sinčka. — D. A. 7 letni fantiček, bivajoč v ulici »Matterizza« igrajoč se na ulici, prišel je pod voz, takozvano »zajo« in se hudo poškodoval na čelo. Kdo je temu kriv? — Materina sanikarnost!

Ranitev. Vtorek zjutraj je moral obiskati bolnišnico 34 letni tržaški dninar Zimolin Anton, da si zdravi tri na glavo prijete rane; darilo je zadobil v pretepu.

Maščevanje. Angleški kapetan Ryme Mote, na parniku »Tavanander«, odrekel je delo seštim pomorščikom radi njih razgredov. Pomorščaki pa so se hoteli nad njim zmaščevati, in so ga čakali na molu, oburi, ko je ta imel se vkrcati v ladjo. Kapetan, nič hudega sluteč, stopi na kopno in gre v mesto. Ko pa nazajpride na mol, obkolijo ga odstavljeni pomorščaki, vržejo na tla in pričnejo ga tako neusmiljeno obdelovati s kamenjem in drugim, da bi gospod bil gotovo na mestu mrtve obležal, ako ne bi bila na pomoč priskočila dva lukarja in tako rešila iz pesti razsrjene drhali. Gospod je nevarno ranjen, osobito na glavi; prenesli so ga v svojo kabino na parniku. Pobjalce je pa kesneje jedna sama straža ustavila ter jih odpeljala in dela pod ključ.

Hotel se je zmaščevati. Javna straža je odpeljala v poslopje mej poštenjakoviče Ožbolta D., pometaja brez službe, ker je pretil asistentu pometajev, da mu glavo razkolje, ako ga ne sprejme v službo.

Izpred sodišča. Franc Riosa je bil obsojen v osem mesečno ječo radi tatvine in njegov tovariš Anton Brodnig je dobil en mesec zapora radi prestopka policijskega ukrepa, ker se je zopet vrnil v Trst, ko je bil uže enkrat izgnan radi tatvine. — Jožefa Valič, iz Goriškega, dobila je sedem mesecev trde ječe, ker se je ustavila stražarji arretiranju. Ta žen-ka je bila uže 36 krat kaznovana. Prenesena obravnavana m. m., o kojoj smo i mi nekoliko omenili, proti Alojziju Vaccari-ju, čuvaju v službi pri Malcolmu Dutton-u, in težaku Partegno-tu, zatoženima, da sta ukrala vrečo kave, vredno gl. 22., skončala se

je 29. m. m. z obsodbo obeh zatoženih. Vaccari je dobil trimesečno in Partegno dvomesečno trdo ječo.

Tatvine in policijsko. — Mlado tuje seme. V ponedeljek zjutraj je straža odpeljala na zatožno klop mladega še — a prefriganega tatiča, 13 letnega S. F., doma iz Manianga na Laškem. Nepridiprav je očistil svojemu gospodarju, prodajalcu svinjine Petru F. na Riborgu, nič manje nego 100 gl. Pri preiskvanju so pri njem našli še 8 frankov in 72 kr.

Hišna preiskava. Včerajšnji »Indipendente« poroča, da je bila včeraj zjutraj v stanovanju na lesnem trgu št. 10 in v obeh prodajalnicah trgovca Izidora Maras iz političkih vzrokov policijska preiskava. To je lahko mogoče, vendar nam »Indipendente« ni sveto pismo; prodajamo tedaj to vest, kakor smo je kupili.

Veseli večer nekaterih Slovencev. V pustnem času se je bil osnoval v Trstu nek odbor, ki je pa do danes ostal prikrit in mnogim povsem neznan. Ta odbor je delal priprave, a vse to le potajno. Pustno saboto je bilo vse zgotovljeno. Večerja lukulična pripravljena na nekeji sali v Rocolju; ničesa ni manjkalo — le gostov še ni bilo, a pozneje so prišli. Kakor je vse odbor le potajno delal, takisto je on povabljal gostove ustmeno — a ne pisмено. Povabil je na večerjo do 60 moških glav brez žensk in dece, same Slovence — in rečeno je bilo, če ni Slovenec, na večerjo nel Tukaj so se gostili, slovenske pesni peli, plesali, govorili, a vse le slovensko. Rajanje v prijetnej sobani je trajalo do jutra, in mir se ni kalil. Marsikaterih nazočih je naslednji dan prašal dotičnega krčmarja po račun, a za odgovor je dobil: Vse plačano, vse poravnano. I še dandanes marsikateri ne ve, kdo je zanj plačal in kdo velel ga povabiti. Vidi se iz tega, da si slovenska ideja v Trstu čim dalje več tal pridobiva.

Mrč zviža ko krč. Januvarija i februvarija vspomladna dneve je nam shabil marcij mesec nepošten — kar v njem uže svedoči pregovor, ki stoji na čelu tem vrsticam. Latinec kaže: Quisque patitur suos manes, kar bi bilo po naše: Vsak ima svoje muhe, po tem takim ne smemo zameriti, če ima i marcij svoje. Naša okolica se je uže opravljala v pomlajeno nevesto solnca; rastline so bile uže pričele poganjati in po bližnih hribovih in bolnicah je zelenelo kar rase; mandlji so bili v popolnem cvetju, posuti belinjo liki z snegom in lorovori gaji dali so bili slovo temnozeleni barvi — in slehern, ki je to opazoval, vsklikol je: Mathieu la Drome! — letos si se opekeli. Ali mi smo delati račun brezli marcija. Dež, sever in po gorah sneg so njega darovi. Pri nas imamo jako mrzlo vreme, prav zimsko; delalci po vinogradih so delo ustavili — in kopači za zgodnji krompir so odložili pikone, strpače in grebice — a na ponosnih, v belo odejo povitih mandljih sedaj kraljuje poparjenost. V občie marcij pri nas Tržacanih ni nikdar veljal za *poštenjaka* — a tako nagajven, kakor je letos, ni bil uže dokaj let. Povsem zaslužil, kar so v njem rekali naši stari Tržacani: Simia est simia, etsi aurea gestet collaria — po naše: »Opica je opica in ostane takova«. Nek star vremenoslovec je pisal o februvariju: Circa XXII. hujus, frigus constans continuandam hyemem denotat. Ako stari ni slepil samega sebe, po tem takim moramo upati, da marcij ne hode delal »furorijeva«, kajti 22. dan svečan je bil krasen in veder liki sveže ribe oko. Se nekaj moram povedati našim poljedelcem: Sun marcij je znamenje krasnega leta in bogatih pridelkov — ali pri nas je *počveka mokra*, aj!

Razpis štipendij. Razpisujejo se tri štipendije po 300 gl. na leto za dijake, ki obiskujejo živinozdravniško šolo v Beču. Več se pozve v »Osservatore Triestino« od m. sobote.

Razpis službe. Na državnej gimnaziji v Pazinu z nemškimi podučnim jezikom, razpisuje se za leto 1884-85 mesto učitelja za latinščino in grščino. Prosilci za omenjeno službo morajo biti zmožni i v filozofičnej propedeutiki ali pa v nemščini vsaj za spodnjo gimnazijo in dokazati eventualno poznanje deželnih jezikov (italijanščine ali hrvaščine). Molbenice naj se odpošljejo do 15. aprila t. l. predsedništvu c. k. dež. šol. sveta za Istro in Trst.

Italijansko politično društvo v Pazinu se uže pripravlja za volitve v isterski deželni zbor, te dni sklīče svoje ude v sejo, v katerjej ho ta zadeva na dnevnem redu. Pozor tedaj, slovanski prebivalci v Istri.

O novem poreško-puljskem škofu čitamo v »Našej Slogi« to-le: Što se tūče prepоруке biskupa Zorna i grofa Coroninija, malo nas za to glava boli, jer oni nam ne mogu željeti dobra i vriedna nadpastira, pošto nisu naše gore list. Njim je do toga stalo, da nametnu na porečku biskupsko stolicu svoga čovjeka, pa bio on zato sposaban ili ne. Glede presvj. biskupa Glavine nemožemo ničako vjerovati, da je on prepоруči vis. vladi svećenika, koji je našoj pokrajini posvema tudji, koj ne pozna zemlje, naroda niti njegova jezika. Presvj. biskup Glavina osvjedočio se

